

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
Egészségtudományi Kar

SPORT- ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI FÜZETEK SPORTS AND HEALTH SCIENCES NOTEBOOKS

Sporttudomány és -innováció a felsőoktatásban
A tehetségek azonosítása – határok nélkül
Szakmai konferencia

ABSZTRAKT FÜZET

2023, VII. évfolyam - 2. szám

**Kosárlabda Specifikus
Módszertani Központ**

SPORT ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI FÜZETEK
Sporttudomány és -innováció a felsőoktatásban
A tehetségek azonosítása – határok nélkül
Szakmai konferencia

ABSZTRAKT FÜZET

**Kosárlabda Specifikus
Módszertani Központ**

2023. 7. kötet 2. kiadás
ISSN 2560-0680 (nyomtatott)
ISSN 2560-1210 (online)
DOI 10.15170/SEF.2023.07.02

SPORT ÉS EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI MUNKAFÜZETEK

Sporttudomány és -innováció a felsőoktatásban A tehetségek azonosítása – határok nélkül Szakmai konferencia

Kiadók:

Pécsi Tudományegyetem
Egészségtudományi Kar

Kosárlabda Specifikus
Módszertani Központ

Szerkesztő:

Dr. habil. Rátgéber László

Szerkesztőbizottság:

Dr. habil. Rátgéber László
Prof. Dr. Sterbenz Tamás
Dr. Sáfár Sándor

Prof. Dr. Ács Pongrác
Prof. Dr. Betlehem József
Prof. Dr. Náray-Szabó Gábor
Dr. Pallós Nikoletta
Petri László
Lukács Anikó
Kovács Szilvia

Szervezőbizottság:

Dr. habil. Rátgéber László
Dr. Sáfár Sándor
Petri László
Lukács Anikó
Kovács Szilvia
Kristóf Péter

2023. 7. kötet 2. kiadás
ISSN 2560-0680 (nyomtatott)
ISSN 2560-1210 (online)
DOI 10.15170/SEF.2023.07.02

Nyomda:

Pécsi Tudományegyetem, Magyarország

A kiadó és a szerkesztők nem vállalnak felelősséget az absztraktokban megfogalmazott állításokért, véleményekért. A Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kara és a Kosárlabda Specifikus Módszertani Központ előzetes engedélye nélkül tilos a jelen mű bármilyen ismert, vagy a jövőben ismertté váló formában, vagy elektronikus, mechanikus, vagy más módon történő sokszorosítása, hasznosítása, beleértve a fénymásolást, illetve az adatok tárolására és visszakeresésére alkalmas rendszerbe történő adatrögzítést.

A Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Karának és a Kosárlabda Specifikus Módszertani Központnak a kiadványa

Kiadva 2023, Magyarország

NYITÓBESZÉD

PROF. DR. NÁRAY-SZABÓ GÁBOR

KÁRPÁT-MEDENCEI TEHETSÉGJUTATÓ ALAPÍTVÁNY, KURATÓRIUM ELNÖK

A Kárpát-medencei Tehetségkutató Alapítvány célja a tizennégy és harminc év közötti tehetséges fiatalok felkutatása a régióban, tevékenységük támogatása, fejlődési lehetőségük biztosítása. Ezt a legjobban a mentor programokon keresztül tudjuk megvalósítani, amelyben az üzleti és a tudományos élet egy megbecsült tagja, nagyobb lehetőségekkel bíró és elhivatott szakember követi nyomon a támogatottunk szakmai és emberi fejlődését. Igyekszünk együttműködést kialakítani hasonló tevékenységet folytató hazai és nemzetközi szervezetekkel, az ebben érdekelt kormányzati szervekkel. Lehetőségeink szerint elősegítjük az információcserét az anyagországi és a határon túli szervezetek és személyek között. Ápoljuk a régió közös szellemi és történelmi örökségét.

Fontosnak tartjuk, hogy a tehetséges fiatalok az élet minden területén megállják a helyüket, ezért számukra a mentoráláson túl pénzügyi ismereteket is nyújtunk. Pályázatokat írunk ki kimagasló tanulmányi eredményt elért, országos

vagy megyei tanulmányi-, sport- és művészeti versenyeken dobogós helyezést elért tanulók számára, aki eredményeit publikálta, emellett motivált, szorgalmas, kitartó és elkötelezett a céljai megvalósításában.

Tapasztalataink szerint a támogatottjainknak megfelelő korcsoportban nagyon kevés az ilyen ember, egyre többekre jellemző, hogy inkább úsznak az árral, bizonytalanok a céljaikban és nincs elképzelésük arról, hogy mit is kívánnak megvalósítani az életükben. Az ilyen felfogás ritka a sportban, márpedig ha a gyerekek idejében megismerik az erőfeszítéssel járó testmozgás örömét, a tisztességes versenyen elért eredményeik által kiváltott jó érzést, felnőtt korukban is hasonlóképpen fognak viselkedni.

Az ilyen irányú nevelés, edzés módszereit tudományosan feltárva igen sokat tehetünk egy egészséges társadalom kialakításáért és megőrzéséért.

NYITÓBESZÉD

DR. PALLÓS NIKOLETTA

BATTHYÁNY LAJOS ALAPÍTVÁNY, FŐIGAZGATÓ

Tisztelt Államtitkár Urak, Rektor Urak, Dékán Urak, Elnök és Igazgató Urak, Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Nagy szeretettel köszöntöm Önöket a Batthyány Lajos Alapítvány nevében, Alapítványunk székházában, a közelmúltban megújult Lónyay-Hatvány Villában.

Külön örömmre szolgál, hogy a mai napon egy sporttal kapcsolatos rendezvénynek adhatunk otthont. Épületünk elsősorban egy szellemi találkozóhely, ahol gondolatok, vélemények, elméletek kapnak teret és ütközhetnek egymással. Ilyen módon pedig igazán szorosan kapcsolódik a mai nap témájához, témáihoz, a sporthoz és az innovációhoz. Modern, részekre fókuszáló gondolkodásunk sokszor elsiklik olyan lényeges összefüggések mellett, amelyek a régi nagyok számára teljesen magától értetődőnek tünnek. Esztünkben ez a sport és lélek, a test és lélek szoros kapcsolata, egybefonódása.

Ha már a régi nagyokat említettem, kérem, engedjék meg, hogy egy Szentgyörgyi Albert idézettel

támasszam meg állításomat! Ez a következőképpen hangzik: „A sport nem csak testnevelés, hanem a léleknek is az egyik legerőteljesebb nevelő eszköze.” Áttekintve a mai konferencia programját - amelyhez gratulálok, és elismerésünket szeretném kifejezni a partnerszervezetek és támogatók felé - azt gondolom, hogy ma mindkét alkotóelem, a test és a lélek is középpontba kerül. Ami pedig külön örömmre szolgál, az az, hogy mindez nem a jelenre fókuszáló, vagy a múltba révedő, visszakacsingató módon kerül megtárgyalásra, hanem a középpontból a jövő, a jövő generációja és tehetségeinek támogatása, segítése, gondozása lesz.

Köszöntöm végéhez érve egy szintén Szentgyörgyi Alberttől származó idézettel élve kívánok Önöknek eredményes konferenciát, hasznos és élvezetes közös gondolkodást.

„Felvetni egy jó problémát, kérdezni egy jó kérdést már a munka felét jelenti.” Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

TARTALOMJEGYZÉK

1. SZAKMAI KONFERENCIA ABSZTRAKTJAI	7
1.1. DR. HABIL. RÁTGÉBER LÁSZLÓ: AZ EDZÉSTUDOMÁNY HELYE A SPORTTUDOMÁNYBAN – SPORTPÁLYÁK, SPORTLÉTESÍTMÉNYEK, MINT LABORATÓRIUMOK	8
1.2. DR. LATORCAI CSABA: SPORT ÉS TERÜLETFEJLESZTÉS	10
1.3. DR. SCHMIDT ÁDÁM: TEHETSÉGGONDOZÁS AZ ÚJ MAGYAR SPORTIRÁNYÍTÁSBAN	12
1.4. DR. SÁFÁR SÁNDOR: MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS ÉS ELLENŐRZÉS AZ ÁLLAMILAG ELISMERT SPORTAKADÉMIAI RENDSZERBEN	14
1.5. DR. HANKÓ BALÁZS: SPORT ÉS FELSOROKTATÁS	16
1.6. PROF. DR. STERBENZ TAMÁS: HOL VANNAK A MAGYAR SPORT HATÁRAI?	18
1.7. DR. TONK MÁRTON: TEHETSÉGGONDOZÁS A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN – INTÉZMÉNYEK, PROGRAMOK, SPORT	20
1.8. DR. MARKÓ BÁLINT, DR. BOROS-BÁLINT JULIANNA: TESTNEVELŐI KÉPZÉS MAGYARUL KOLOZSVÁRON – HAGYOMÁNY ÉS MODERNITÁS	22
1.9. PROF. DR. ÁCS PONGRÁC: EGÉSZSÉG- ÉS SPORTTUDOMÁNY FÚZIÓJA INNOVATÍV ÖKOSZISZTÉMA A FELSOROKTATÁSBAN	24
1.10. CSINTA SAMU: KÜLHONI MAGYAR TEHETSÉGEK ELLENSZÉLBEN	26
1.11. SZÖLLŐSI GYÖRGY: HÁROM MAGYARBÓL EGY NEM MAGYARORSZÁGON SZÜLETIK	28
1.12. PROF. DR. GYÖRÖK GYÖRGY: EGYETEM, MISSZIÓ, INNOVÁCIÓ	31
2. PROGRAM	33
3. KOSÁRLABDA SPECIFIKUS MÓDSZERTANI KÖZPONT	34
4. ÖSSZEFOGLALÓ	35

1. SZAKMAI KONFERENCIA ABSZTRAKTJAI

1.1. AZ EDZÉSTUDOMÁNY HELYE A SPORTTUDOMÁNYBAN – SPORTPÁLYÁK, SPORTLÉTESÍTMÉNYEK, MINT LABORATÓRIUMOK

DR. HABIL. RÁTGÉBER LÁSZLÓ

Kosárlabda Specifikus Módszertani Központ, Igazgató
Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem, Sportjáték Tanszék, Egyetemi Docens
Pécsi Tudományegyetem, Egészségtudományi Kar, Egyetemi Docens, Tanszékvezető

Megváltozott a sport. A vezetőedző ma már az edzéstechnológiák menedzsere: aki nem ismeri az edzéstudományt, az nem sportpszichológus, nem sportdietetikus, csak egy pszichológus, vagy egy dietetikus, aki sportolóval foglalkozik. Valódi sportszakemberekre van szükség! Olyanokra, akik az egymásra ható szakmai elemeket szinergikusan mozgatják, irányítják, nekik kell elmondaniuk, mire van szüksége az edzéstudománynak.

Az utóbbi időszakban megvalósult infrastrukturális fejlesztéseknek, az anyagi támogatásnak köszönhetően nyugodtan kijelenthető, a magyar sport jövője már csak az emberi tényezőkön múlik. Múltó helyére kell tenni a sportot!

A tehetségkutatás arról szól, hogy a tehetségből produktumot, terméket állítsunk elő. A cél az, hogy a magyar sportban meglévő szürkeállományból is termék legyen. Ennek érdekében olyan „High Performance Center” kialakítására, olyan központ létrehozására van szükség, ahol a szakmai tudás felhalmozódhat, és közvetlenül segíthet kihozni a sportolókból a csúcsteljesítményt. Az ilyen központ egy „Service center”, vagyis kiszolgál és nem felügyel, egy „Know-how center”, amely nem adminisztratív, hanem szakmai (ehhez legközelebb jelen pillanatban a Módszertani Központok állnak, amelyek integrációja elsődleges), egy „Expert center”, amely tanácsot ad, információt szolgáltat és indikátor rendszert

dolgoz ki. A nemzetközi központok mintája alapján, a saját utunkat járva, összegyűjtve az edzői szürkeállományt, kell megalkotnunk a saját High Performance központunkat!

Manapság a magyar sport olyan fejlődésen megy keresztül, olyan fejlesztések valósulnak meg, amit az egész világ elismeréssel, irigykedve figyel. Egy dolog még hiányzik, a még magasabb szintű know how! Annak az átfogó tudása, hogy miként éljünk a lehetőségeinkkel. Komplex rendszerbe kell szervezni ezt a tudást, mert vannak sportágak, ilyen a kosárlabda is, amelyekben nagyon lemaradtunk a világelitől. Itt jön képbe a felsőoktatás, a tehetségek felkutatása, gondozása, és a Kárpát-medencei szemlélet. A sporttudományt el kell helyezni a magyar kultúrában, az edzéstudományt a sporttudományban, mindezt pedig a felsőoktatásban.

A „High Performance Center” jelentené azt a hidat, amely átvezethetne az egyetemi szakemberoktatás és az élsport között tátongó szakadékon!

1.2. SPORT ÉS TERÜLETFEJLESZTÉS

DR. LATORCAI CSABA

Parlamentari Államtitkár, Területfejlesztési Miniszterhelyettes

„... egy sportcsapat a társadalom miniatúr változata, a mérkőzés pedig az életért való nemes küzdelem szimbóluma...” A Szent-Györgyi Alberttől származó idézet jól példázta azt, hogy a testedzés, a testmozgás mennyire fontos az emberiség életében, s hogy nagyjaink is pozitívan fordultak abba az irányba, hogy maguk is példát mutassanak, hogyan lehet és kell – mai szóhasználattal élve – „egészségesen élni”.

A XIX. században, a „legnagyobb magyar”, Széchenyi István is életfilozófiájává, életmódjává tette a testedzést, számos sportágat művelt maga.

A modern korban a kultúra, a gazdaság és a politika mellett egyre inkább a közélet meghatározó, a közjót szolgáló faktorrá vált a sport, illetve annak támogatása is. A sport egyszerre népegészségügy, mozgáskultúra, aktivitás, szórakozás, oktatás-nevelés, ugyanakkor bizonyos értelem-

ben életminőség-fokmérő is.

Mindemellett a sport üzlet és politika, országimázs növelő tényező. E tekintetben (is) felértékelődött nemzetközi szinten. Számos feltételnek kell megfelelnie egy-egy országnak ahhoz, hogy nagy nemzetközi sportesemény(ek) rendezési jogát elnyerhesse. Ugyanakkor ezek az események nemcsak figyelemfelkeltőek, hanem az élet egyéb területein is hasznot hoznak, jó befektetések lehetnek, ezáltal hosszú távon is megtérülhet egy-egy világvb megrendezése.

Jó példa erre az idei Atlétikai Világbajnokság, amelyre Budapesten kerül sor, és amelynek hírei világszerte egymilliárd emberhez juthatnak el. Az eseményen 2000 sportolót és 3000 újságíró látunk majd vendégül. A VB vonzerejét jól mutatja, hogy az előzetes jegyértékesítés során a nemzetközi szövetség becsléséhez képest ötszörös az érdeklődés.

Nem elhanyagolható szempont az sem, hogy a nagyszabású világesemény helyszínéül szolgáló városrész milyen hatalmas infrastrukturális fejlődésen megy keresztül.

A hosszútávon fenntartható és versenyképes gazdaság egyik fontos alapja az egészséges, sportos életszéllet. Ahol a polgárok harmóniában élnek minőségi életet szűkebb és tágabb környezetükkel, amelyben a sport – legyen az profi, amatőr, vagy szabadidős tevékenység – fontos szereppel bír. E cél érdekében indultak el egyrészt a nagy volumenű, profi sportot támogató fejlesztések és az amatőr sportolást elősegítő építkezések, felújítások is szerte az országban. Uszodák, sportcsarnokok, köztéri sportparkok épültek, újultak meg. A bevezetett mindennapos testnevelésnek köszönhetően, mára már több mint egymillió gyermek sportol rendszeresen.

A területfejlesztés és a sport, a testmozgás támogatása tehát szoros összefüggésben áll egymással. Az egészséges magyar nemzet eszméjét szolgálja, ahol a polgárok felelősséget éreznek saját testi, szellemi, lelki jóllétükért és ezért tenni is hajlandók.

Szent-Györgyi Albert Imre^[4] (Budapest, 1893. szeptember 16. – Woods Hole, Massachusetts, 1986. október 22.) Nobel-díjas magyar orvos, biokémikus, a magyar, a szovjet és az amerikai tudományos akadémia tagja és 1945-1947 között nemzetgyűlési képviselő volt. Ő a Szent-Györgyi Albert-díj névadója.

Forrás: „Széchenyi a sportember” Dr. Cserhádi László Gábor a Széchenyi Társaság alelnöke előadása alapján; Elhangzott a Széchenyi Társaság tisztújító közgyűlésén, 2013. április 15-én

Az evezés világtörténete, 1991. továbbá. „Mit tett Széchenyi István a magyar sportéletért a reformkorban?” in. <https://stadiummagazin.hu/mit-tett-szechenyi-istvan-a-magyar-sporteletert-a-reformkorban/> (megnyitva: 2023. március 27.); Cserhádi László

Sárközy Tamás: A sport, mint nemzetstratégiai ágazat Előnyök és hátrányok, hosszú távú kilátások Polgári Szemle, 13. évf., 4-6. szám, 2017, 143-159.

U.o.

<https://semmelweis.hu/eok/hu/2019/12/02/a-rendszeres-testmozgas-egeszsegre-gyakorolt-hatasa/> (megnyitva: 2023. március 27.); WHO ajánlás a rendszeres testmozgás

kapcsán <https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/physical-activity/> (megnyitva: 2023. március 27.)

„Az elmúlt nyolc-tíz évben Magyarország felépített és megrendezett mindent, amit csak lehetett. Erre a koronát az új atlétikai stadion meg az atlétikai világbajnokság teszi fel. Mert akkor már mindent rendeztünk, amit rendezni lehet és érdemes - az olimpián kívül.” (Orbán Viktor interjúja a Nemzeti Sport Online részére, 2022. december 19.)

<https://www.nemzetisport.hu/foci-vb-2022/orban-viktor-most-ki-kell-jutni-az-eb-re-es-aztan-johet-a-vb-ns-exkluziv-2930527> (megnyitva: 2023. március 27.)

<https://worldathletics.org/hu/competitions/world-athletics-championships/budapest23/news/news/world-athletics-site-visit-budapest-23-championships> (megnyitva: 2023. március 27.)

<https://worldathletics.org/hu/competitions/world-athletics-championships/budapest23> (megnyitva: 2023. március 27.)

1.3. TEHETSÉGGONDOZÁS AZ ÚJ MAGYAR SPORTIRÁNYÍTÁSBAN

DR. SCHMIDT ÁDÁM

Honvédelmi Minisztérium, Sportért Felelős Államtitkár

Az új magyar sportirányítás egyik legfontosabb feladata, hogy a sportolók mellett újra középpontba helyezze az őket felfedező és képző szakembereket. Ezt finansziális, illetve sportszakmai programok indításával és további támogatásokkal szeretnénk elősegíteni.

Finansziális programok

A magyar sportban elérhető pénzügyi támogatások közül kiemelkedik a TAO-program, amely indulása óta érdemben tudta támogatni a tehetséggondozás valamennyi aspektusát. Különösen fontos volt a szerepe azokban az infrastrukturális fejlesztésekben, amelyek napjainkban elengedhetetlenek a gyermekek sportba tereléséhez, megtartásához, motiválásához. A TAO-program folytatása mellett folyamatosan bővül a sportági szakszövetségek, illetve a sportegyesületek támogatása, a kuriózumnak számító spor-

takadémiai rendszere pedig már határainkon túl is megjelent.

A sportirányítás egyik kiemelt célja, hogy Magyarország sportnemzetből sportoló nemzetté váljon, ezért a fejlesztési programoknak köszönhetően felépült sportlétesítményeket kinyitjuk a nagyközönség számára, hogy ne csak a profi sportolóknak, hanem mindenkinek elérhetőek legyenek. Emellett a jövőben nagyobb hangsúlyt fektetünk a létesítmények fenntartható üzemeltetésére is. Ezzel összhangban a sportegyesületeket bátorítjuk, hogy minél szélesebb közönség előtt nyissák meg kapuikat.

Sportszakmai programok

A szakemberek középpontba helyezését segítik a számukra létrehozott életpályamodellek. Ezek célja, hogy a sporto-

Sporttudomány és -innováció a felsőoktatásban A tehetségek azonosítása – határok nélkül, 2023. március 8.

---

lókhoz hasonlóan immár az őket felkészítők is hosszú távra tervezhessenek pályájukon. A modellt háromfelé bontottuk, így a Kiemelt Edző Program mellett létrejött a Kiemelt Utánpótlásedző Program és a Nevelő Edző Program. Utóbbi különösen fontos, hiszen azokat a szakembereket támogatja, akik megszerettetik a sportot a fiatalokkal és segítenek a számukra megfelelő sportág kiválasztásában.

Az edzők támogatása mellett a jövőben is kiemelt figyelmet kapnak az utánpótlás-sportolók, számukra továbbra is többféle ösztöndíjprogram áll rendelkezésre, amelyekkel

segíthetjük őket pályafutásuk során. A Jó tanuló, jó sportoló mellett idén meghirdettük a Magyarország tehetsége pályázatot, a Sportcsillagok ösztöndíj továbbra is a felsőoktatásban tanulókat célozza meg, illetve dolgozunk a Héraklész Program megújításán.

1.4. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS ÉS ELLENŐRZÉS AZ ÁLLAMILAG ELISMERT SPORTAKADÉMIAI RENDSZERBEN

DR. SÁFÁR SÁNDOR

Nemzeti Sportügynökség Nonprofit Zrt. igazgató
Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem, egyetemi docens

A sport évek óta kiemelt nemzetstratégiai ágazat. A Sportról szóló 2004. évi I. tv. (Sporttörvény, Stv) alapján a sportpolitikáért felelős miniszter tesz javaslatot a sportakadémiai minősítés megszerzésére, valamint a sportakadémiai működés feltételeinek megállapítására. A 303/2019 (XII.12) Sportakadémiákról szóló Korm. rendelet alapján a jogalkotó szándéka egy egyszerű, átlátható, a felelősségi viszonyokat egyértelműsítő akadémiai rendszer létrehozása, biztosítva a tudományosság integrációját az utánpótlás korosztályokban. Jelenleg akadémiai keretmegállapodással 28 államilag elismert sportakadémia működik, 6 különböző sportágban valamint 2+1 kiemelt régiós alközpont, két sportágban.

A minőségbiztosítás és ellenőrzés koordinációs hátterét az

EMMI 2022-es megszűnését követően a HM megbízásából az NSÜ biztosítja. A minőségbiztosításhoz köthető ellenőrzési struktúrák és eljárások ennek az új koordinációs háttérnek megfelelően lettek átdolgozva. A sportakadémiák egyrészt sportszakmai - mely digitális illetve helyszíni - másrészt pénzügyi ellenőrzés alatt állnak, mely ellenőrzés az önálló ellenőrzési osztály által valósul meg.

A sportakadémián folyó munka gyakorlati ellenőrzésének célja az akadémiai rendszer erőforrásoptimalizálása. A folyamatos és rendszeres monitorozás akár egynapos vagy tartós, akár tervezett vagy szűrőpróba szerű is lehet. Alapja a sportakadémiai kézikönyvben lefektetett alapelveknek illetve a képzési modellnek való megfelelés mely a digitális

modulok vezetésével követhető nyomon. Az így rögzített folyamat a kiválasztás, képzés, bevalás folyamatát monitorozza. A sportszakmai alapú ellenőrzés a kiválasztás, képzés, egyéni fejlesztés és karriergondozás, bevalás és produktivitás valamint a sportszakmai együttműködés témakörökben részletesen meghatározott elvek alapulvételével történik.

A sporttudományi alapú ellenőrzés külön tudományterületekre lebontott alapelvek meghatározására épül. Ezek az erőnlét, a rehabilitáció és regeneráció, a tesztekre

és mérésekre valamint az együttműködésekre vonatkozó területekre vonatkozóan meghatározott alapelvek. Az monitorozás az edzéseken valamint mérkőzéseken értékelő adatlapok segítségével történik.

1.5. SPORT ÉS FELSŐOKTATÁS

DR. HANKÓ BALÁZS

Innovációért és Felsőoktatásért Felelős Államtitkár

A magyar Kormány kiemelt célja – azon túl, hogy a felsőoktatási intézmények olyan gyakorlati tudással is bíró hallgatókat képezzenek, akik rövid időn belül képesek a képzettségüknek megfelelő munkahelyeken elhelyezkedni -, hogy javítsa az egyetemi és főiskola sporttevékenységet, valamint fejlessze a sportinfrastruktúrát. Ennek érdekében folyamatosan dolgozunk a sportfejlesztési programok bővítésén és a rendszeres fizikai aktivitást és testmozgást elősegítő rekreációs és sportszolgáltatási rendszerek fejlesztésén valamennyi intézményben.

Ezen cél elérése érdekében az elmúlt években számos létesítmény épült és újult meg úgy, mint a debreceni és nyíregyházi sportlétesítmények, vagy a gödöllői uszoda.

Együttműködések – képzések és a sport összekapcsolása

Az egyetemi campusok, sportlétesítmények fejlesztésével olyan közösségi terek kialakítását kezdeményeztük, amelyek nem csak az egyetemi polgárok, de a helyi lakosok számára is lehetőséget nyújtanak a sportolásra, aktív kikapcsolódásra, valamint adott esetben regionális központként szolgálnak. Az infrastruktúra önmagában ugyanakkor nem elegendő, azok működtetése a jól képzett szakemberek nélkül nem valósulnának meg.

Egyre több felsőoktatási intézményben folyik magas szintű oktatás ezen a területen is. Mostanra 10 felsőoktatási intéz-

ményben, 19 sporttal kapcsolatos képzés érhető el, több mint 4000 hallgató számára lehetőséget biztosítva arra, hogy jól képzett szakemberként támogassák a magyar sportot.

A Magyar Úszó Szövetség és 8 hazai egyetem közötti széleskörű együttműködés révén garantált, hogy jövőben kizárólag a felsőoktatási intézmények által képzett, felkészült oktatók foglalkozhassanak az Úszó Nemzet Programba bekapcsolódó gyerekekkel.

Magyar Egyetemi- Főiskolai Sportszövetség (MEFS)

A MEFS-nek 35 tagintézménye és 33 tagegyesülete van, amellyel 200 000 hallgatót ér el. A MEFS a Hajós Alfréd Terv-

ben kidolgozta a 2020-2025-ig terjedő időszakra vonatkozó programját, amelynek fő célja a rendszeres sporttevékenységhez, az aktív életmódhoz, a magyar sportsikerekért történő szurkoláshoz, a sport (lokális és egyetemi szintű) támogatásához egész életen át pozitívan viszonyuló és kötődő értelmiség „felépítése”.

1.6. HOL VANNAK A MAGYAR SPORT HATÁRAI?

PROF. DR. STERBENZ TAMÁS

Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem, Rektor

A magyar sport határait több értelemben vizsgálhatjuk: fizikai tényezők alapján, mint a földrajzi adottságok vagy lakosságszám, politikai szemszögből, gazdasági aspektusból, ahol vizsgálandó, hogy a finanszírozás mennyisége vagy annak módja meghatározóbb a fejlődésre? Az elmúlt évtized befolyásoló tényezői jelentősen változtatták meg a sport eddig ismert határait, akár a technológiai fejlődés és digitalizáció, valamint a tudományos és szervezeti értelemben használt innováció.

A magyar sportsikerek részben a korai rajtban gyökereznek. Ez köszönhető Pierre de Coubertin és Kemény Ferenc közötti jó kapcsolatnak is, Magyarország kezdetek óta a modern olimpiai mozgalom tagja. Klebersberg Kuno oktatási reformja és ezzel egyidőben a TF (1925) alapítása a sport társadalmi szerepét erősítette. 1945 után elsősorban a sport világában és az olimpiai mozgalomban a politikai szerep került előtér-

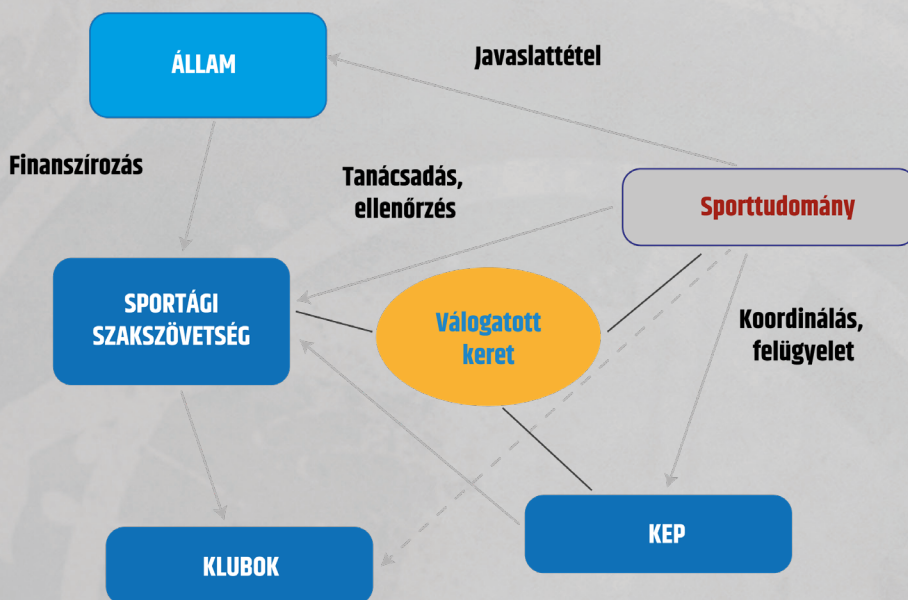
be, majd 1990-től az új világrenddel kezdődött el a sport üzleti szerepének megerősödése.

A magyar sport modelljét az 1950-es évektől kezdődően a politikai figyelem és a kialakult finanszírozási mód sajátos növekedés útjára terelte. Magyarország a nyári olimpiákon sikeresen, a legjobb 10 nemzet között teljesített az érmeket számítva, de a globális érdeklődésre számot tartó sportágakban folyamatosan leszakadt. Különösen a népszerű csapatsportágakban a vidéki városok önkormányzatai vették át a finanszírozó szerepét, de az így kialakuló „mayor’s ligák” inkább a helyi politika érdekeit, mint a magyar sport egészének felemelkedését hozták. Ebben a rendszerben a hosszútávú utánpótlás helyett inkább a rövidtávú helyi sikerekkel kecsegtető idegenlégiósok igazolása tartozott az elterjedt módszernek.

Magyarország 2010-től a sportot kiemelt nemzetstratégiai ágazatként kezeli, a finanszírozás megsokszorozása, az új programok (TAO, KSF, KEP...) elindítása soha nem remélt lehetőségekhez juttatta a magyar sportot, de a lépések sok területen mégsem hozták a várt eredményt. Erre az anomáliára szükséges hatékony megoldást találni.

A megvalósult és folyamatosan növekvő stabil állami finanszírozás erősödő szövetségeket, gazdaságilag működőképes klubokat, államilag elismert sportakadémiai rendszert, valamint a módszertani központokat hozott létre. Az állami finanszírozásból adódó vertikális dilemma (a finanszírozó miként tudja a finanszírozott magatartását a közös érdekében befolyásolni, vagyis az ösztönzés/ellenőrzés milyen rendszerét alakítsa ki?), viszont olyan megoldandó kérdéseket vet fel, amit csak strukturális megoldásokkal lehet megoldani.

A közgazdaságtani- szervezetelméleti megközelítés és a nemzetközi sportélet példái szerint a hatékony sportfinanszírozás a sporttudomány stratégiai szerepének erősítésével, a döntéshozatali eljárásba való beépítésével alakítható ki. Az objektív tudást képviselő sporttudomány segítségével a források felhasználása a jövőbeli eredményességet szolgálja és a helyi érdekek helyett lehetőséget adna a magyar sport nemzetközi versenyképességének javítására és valódi határainak elérésére.

1.7. TEHETSÉGGONDOZÁS A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN – INTÉZMÉNYEK, PROGRAMOK, SPORT

DR. TONK MÁRTON

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Rektor
Collegium Talentum Kárpát-medencei Tehetségprogram, Szakmai vezető
KKM Márton Áron Tehetségprogram, Szakmai vezető

Az előadás két nagyobb kérdéskörre tagolódik: egyfelől vázolni igyekeznek azokat az általános jellemzőket, melyek a tehetséggondozással, ezen belül pedig a Kárpát-medencei tehetséggondozással kapcsolatosak; másfelől pedig betekintést próbál nyújtani azokba a felsőoktatási képzési tartalmakba és feladatokba, melyek a székelyföldi regionális sportfejlesztések kontextusában a megfelelő minőségű szakmai utánpótlás biztosítását célozzák.

Az első tematikus egység bemutatja a tehetséggondozó munka globális szintű felértékelődésének kontextusát, jelesen azt, hogy a felsőoktatás „demokratizálódása”,

tömegessé válása váltotta ki azt az igényt, miszerint a tudományos-, alkotó-, művészeti- és sporttevékenységek terén kiemelkedő eredményekre képes tehetségekkel külön programok foglalkozzanak. A tehetséges fiatalok azonosításában ugyanakkor – a tehetséggondozás egyféle természetrajzaként – roppant fontos szerepet tölt be a reális belső motiváció megléte, melyet két, egyszerre alkotói és sportbéli példán keresztül szemléltetünk (Murakami Haruki, Kilian Jornet). Az ilyen típusú tevékenységeknek ugyanakkor van egy sajátos, Kárpát-medencei szintű kihívása is: nem pusztán a tehetségek azonosítása, hanem azok helyben tartása, szülőföldön tartása is kiemelt prioritás, melynek

egyik eszközt a nemzeti értékek és identitás tehetséggondozó programokba való beépítése jelenti. Ez utóbbinak a szellemében jött létre voltaképpen az egységes Kárpát-medencei felsőoktatási- és tehetséggondozási tér, melynek főbb programjait (Collegium Talentum, KKM Márton Áron program, KIM Fiatal határon túli oktatói ösztöndíjprogram stb.) is röviden ismertetjük.

Az előadás második egysége az elmúlt évtized nagyszabású székelyföldi regionális sportfejlesztéseit helyezi fókuszba, különös tekintettel annak bemutatását, hogy milyen stratégiák, illetve milyen képzési tartalmak mentén érhető el eme sportberuházások fenntarthatósága, a tehetséges, motivált, szakmai utánpótlás biztosítása. A régió szakirányú felsőfokú képzéseinek megteremtésében a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem az a szereplő, mely a sepsiszentgyörgyi és csíkszeredai karainak keretében, a sport-edző és a testnevelés szakok 2023-as elindítása révén a székelyföldi régió első számú egyetemi partnerét jelenti. Ebben a vonatkozásban az előadás külön kitér arra a nagyszabású, számos

sporttal kapcsolatos létesítményt is tartalmazó beruházásra, melyet a Sapientia kivitelezés előtt álló sepsiszentgyörgyi campusa képvisel.

Kulcsszavak: tömegesedő felsőoktatás és tehetséggondozás; tehetség és belső motiváció; tehetség vs. elvándorlás; Kárpát-medencei felsőoktatási tér; tömeg- és professzionális sport a Székelyföldön; felsőfokú sportutánpótlás-képzés és a Sapientia EMTE.

1.8. TESTNEVELŐI KÉPZÉS MAGYARUL KOLOZSVÁRON – HAGYOMÁNY ÉS MODERNITÁS

DR. MARKÓ BÁLINT

Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Rektorhelyettes

DR. BOROS-BÁLINT JULIANNA

Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Testnevelés és Sport Kar, Dékánhelyettes

A 16. század vége óta zajlik akadémiai szintű oktatás Kolozsváron, Báthory István lengyel király és erdélyi fejedelem 1581. május 18-án bocsátotta ki híres alapítólevelét, amely akadémiai rangot adományozott, teljes körű egyetemi jogokkal a két évvel korábban alapított jezsuita kollégiumnak.

A kiegészítés után 1872-ben kezdi meg működését a Kolozsvári Magyar Királyi Tudományegyetem (1881-től Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem), amely 1902-ben, Magyarországon elsőként, állandó saját torna- és vívótermet rendezett be. Ugyanebben az évben alakul meg a Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club (KEAC), amelynek színeiben versenyzett az 1908-as londoni olimpián magasugrásban ezüstérmes

Somodi István, de itt kezdte pályafutását az 1924-es párizsi játékok kardvívó bajnoka, az orvosi egyetemi tanulmányait Kolozsváron végző dr. Pósta Sándor is.

A magyar oktatási nyelvű Testnevelés és sport szak 1996-ban jött létre a jogutód Babeş-Bolyai Tudományegyetem keretében, az oktatás helyszíne az 1931-ben Moll Elemér és Kovács Gyula tervei alapján 24 hektáron létrehozott Egyetemi Sportpark, amely az alapító rektor, Iuliu Hațieganu nevét viseli.

A magyar szakképzési ajánlat 2007-ben a rendkívül népszerű Gyógytorna, 2012-ben pedig az Edzői szakkal bővült, utóbbi keretében a hallgatók 13 sportágban (atlétika, asztalitenisz, cselgáncs, kosárlabda, kézilabda, labdarúgás, röplabda,

rögbi, sí, úszás, torna, tánc, tenisz) szerezhetnek szakadзói képesítést. Az alapképzésben jelenleg 225 diák vesz rész, a magiszteri képzésen pedig több mint 70. A nagyon jól felszerelt, egyedi és modern saját sportbázis lehetőséget nyújt az oktatás gördülékeny menetéhez. A hallgatók jelentős részének az elszállásolására is lehetőség nyílik a Sportkollegiumban.

A kar oktatói között több kiváló sportember is akadt, mint a magyar tagozat egykori vezetője, Szatmári Lőrinc, a dékáni tisztséget is betöltő Bogdán László atléta, Ráduly-Zörgő Éva olimpikon gerelyhajító, Killyéni Péter atlétika-edző és Doboši Şerban asztalitenisz-edző. A diákok között is találunk kiváló versenyzőket, a biatlonista Tófalvi Éva öt, Szócs Emóke pedig

két téli olimpián is indult, Grünwald György és Vass Ildikó a román kosárlabda-válogatottban szerepelt, Miklós Andrea és Miklós Éva atléták korosztályos világ- és Európa-bajnokságokon álltak dobogóra.

1.9. EGÉSZSÉG- ÉS SPORTTUDOMÁNY FÚZIÓJA INNOVATÍV ÖKOSZISZTÉMA A FELSZŐOKTATÁSBAN

PROF. DR. ÁCS PONGRÁC

Pécsi Tudományegyetem, ETK, Fizioerápiás és Sporttudományi Intézet, egyetemi tanár
Pécsi Tudományegyetem, Szentágothai János Kutatóközpont, Fizikai Aktivitás Kutatócsoport, Kutatócsoport
Vezető

A sporttudományt a szakirodalom is interdiszciplináris tudományként definiálja, melyben a természet és társadalomtudományok mellett egyéb tudományok is megjelennek. Az élsporton túlmutatva, kiszélesítve a megszólítható társadalmi réteget, a sporttudomány egészség tudománnyal szoros kapcsolatban az igazolt sportolókön túl (2017-ben 4,5%, hozzávetőleg 450 000 fő) a hazai lakosság azon részét is célozza, akik saját bevallásuk szerint fizikailag aktív életet élnek, és számuk több, mint 3 millió fő, illetve céljuk elérni a fizikailag inaktívakat is.

A sporttudomány és az egészség tudományok kapcsolata leginkább a testkultúra és az egészség kultúra viszonyában

érhető tetten. A mozgás, mint „gyógyszer” koncepció jelentősége egyre nő, hiszen a fizikai inaktivitás és ezáltal az ülő életmód mára globális jelenségnek mondható, egyre nagyobb méreteket ölt a túlsúly és elhízás, mely mára már a gyermekeket is nagymértékben érinti, növelve számos megbetegedési kialakulásának kockázatát. Európában a fizikai inaktivitás 600 000 halálesetért, illetve 5,3 millió egészséges életév elvesztéséért tehető felelőssé évente.

Fizikai inaktivitás hatásmechanizmusát tekintve kétpólusú folyamat. Hiszen van egy mérséklődést generáló része, vagyis a szakirodalmak megegyeznek abban, hogy a fizikai inaktivitás csökkenése révén alacsonyabbak lesznek az

egészségügyi ellátásból fakadó költségek, illetve alacsonyabb orvosi ellátási költségekkel számolhatunk. Az inaktivitás csökkenése révén csökken a gyógyszerhasználat, vagyis csökkenek a gyógyszerár támogatási kiadások is. Ezzel párhuzamosan kimutatták, hogy a fizikai inaktivitás csökkenése folytán növekszik a munkában töltött napok száma, hiszen a társadalom is egészségesebb lesz, mely termelékenység növekedéshez vezet. Egyes kutatók a gazdasági növekedés, gazdasági teljesítmény egyik legfontosabb indikátorának a társadalom egészségi állapotát tartják.

A 2018-as reprezentatív Eurobarométer adatok alapján az látszik, hogy a hazai társadalom 67% inaktív, amennyiben ezt csak a konvergencia régiókra nézzük az arány még rosszabb, hiszen itt közel 72% inaktív.

Azon feltételezéssel élve, hogy a társadalom fizikai inaktivitását 10%-kal tudnánk csökkenteni, éves szinten több, mint 2,5 milliárd forintot takarítanánk meg a szív-és érrendszeri betegségek vonatkozásában, de még a magas vérnyomás és a 2-es típusú diabétesz tekintetében több, mint 1 milliárd forint megtakarítást realizálnánk.

Ezért is fontos a sport- és egészségtudományi szakemberek integrált képzése. A PTE ETK ezt az irányvonalat képviselve újította meg képzéseit. Kötelezővé tette az egyetemisták számára újra a testnevelést, amely a modellváltó egyetemek egyik sportindikátora és amely lehetőséget kínál az egyetemi polgárok mozgására 6700 dolgozó és 20000 hallgató tekintetében. A vállalkozó egyetemi koncepció keretében nyújt sport és egészség vonatkozású szolgáltatásokat a diétetika, gyógytorna, sportprogramok, prevenció és rehabilitáció területén egy kiterjesztett társadalmi céllal, amely az egyetemi polgárokon túl a sportolók számára diagnosztikai, teljesítményfejlesztési lehetőség, amely a vonzáskörzet és a régió lakosságán túl a határon túli képzéseink által eljut egészen diaszpóra magyarságig és kapcsolódási lehetőséget nyújt az ipari szereplők (analitikai vizsgálatok, funkcionális élelmiszer fejlesztés) és vállalatok számára.

A laborban végzett kutatásaink alapvető célja a fizikai aktivitás hatásainak komplex vizsgálata az egészségmegőrzés, egészségfejlesztés és a rehabilitáció területén. A sportolók és az általános populáció felmérése hasonló módon, de, eltérő protokollokkal történik, a mérések alapján diétetikai és edzésvezetési tanácsokkal szolgálunk. A nagymintás populációs vizsgálatok esetében a fizikai aktivitásra vonatkozó kérdőíves felméréseket objektív mérőeszközök (antropome-

tria, testösszetétel, testalkat, teljes test szkennelés, akkcelerométeres mozgásmintázat) mérésekkel egészítjük ki.

A Szentágotthai Kutatóközpont társult tagjaként kutatócsoportunkkal a sport területi versenyképességének empirikus vizsgálata, a fizikai inaktivitás nemzetgazdasági terhei, a lakossági sportfogyasztási szokások és költségek, a sportesemények gazdasági és társadalmi hatásai, a sportlétesítmények létesítésének megtérülése, kihasználtsága és gazdasági vonatkozásai mellett a sportági portfólió-matrixot is kutatjuk. Részt veszünk az európai fizikai aktivitás és sport monitorozó rendszer Magyarországi vizsgálatában, standard mérőeszközök (kérdőívek) validálásában, a COVID előtti, alatti és utáni fizikai aktivitás és sportfogyasztás monitorozásában.

A kutatócsoport nem titkolt célja a tehetséges fiatal kutatók azonosítása a kutatói életpályájának támogatása egyfajta inkubátorként, ahol a vezető professzorok támogatásával az innovációs és publikációs folyamatok, tudományos minősítések megszerzése katalizálható.

A felsőoktatási ökoszisztémában működő kutatási és innovációs modellben működő kutatócsoporthoz számos innováció és fejlesztés köthető, népegészségügyi egészség megőrző alkalmazás, teljes test scannelés és a stressz és szorongás eszközös és kérdőíves mérése kapcsán.

Kulcsszavak: sport, egészség, egészség sport, innováció, felsőoktatási ökoszisztéma, integrált kutatói életpálya modell.

1.10. KÜLHONI MAGYAR TEHETSÉGEK ELLENSZÉLBE

CSINTA SAMU

Közíró

Az elmúlt bő évtizedben bekövetkező sportstratégiai jellegű szemléletváltás, a Magyarország határain túlra is kiterjesztett infrastrukturális beruházások alapvetően új rajt lehetőségét villantották fel a külhoni magyar közösségek számára. A tehetségazonosító és -gondozó rendszerek egy részének külhoni meghonosítása már-már kézzelfogható realitásként ígérte annak az álomnak a megvalósulását, amelyet a legtöbb magyar gyermek táplál: a magyar színek képviselője.

Erdélyben ez a tevékenység elsősorban az arrafelé három legnépszerűbb sportágra, a labdarúgásra, a kézilabdázásra és jégkorongozásra koncentrálódik. A legnagyobb múltra a futball tekint vissza, a 2012-es alapítású, csíkszeredai székhelyű Székelyföldi Labdarúgó Akadémiáról már kikerült a teljes ciklust ott töltő első évfolyam, tagjai közül néhányan a

Puskás Akadémia szakembereinek figyelmét is felkeltették. A gond azzal van, hogy alig néhányan.

A magyar kormány gondoskodása ugyanis egy idő óta a románok éberségét is beélesítette. Mivel a román közeg alapvetően nem vonzó a román nyelvet csak nehezen beszélő székelyföldi gyerekek számára, a román szövetség nem a tehetségek más központokba való elszippkázásának módszerével próbálkozik – kiskorúakról lévén szó amúgy is szülői beleegyezésre lenne szükség –, hanem a korosztályos válogatottakba való meghívással. Ilyenkor a gyerekek – és a szüleik is – nehéz választás elé kerülnek. A bármilyen szintű román válogatottban való megjelenés ugyanis jelentős mértékben megnehezíti a későbbi magyar válogatottság elérését. Ugyanakkor a tehetséges gyerekeknek azzal a dilemmával is meg kell küzdeniük, hogy egy ország válogatot-

tjába való meghívás visszautasítása vajon nem minősül-e a későbbiekben egy soha vissza nem térő lehetőség elszalasztásának. Egyik nehezebb kérdés, mint a másik, akárcsak az ennek megfelelő döntés. A vacilláló fiatalokat Romániában egyfajta kommunikációs nyomásnak is alávetik, meggy a sajtókampány, egymást érik a provokatív jellegű kérdések – melyik ország válogatottjában szerepelne szívesebben? –, amelyek diplomatikus megválaszolása a felnőtteknek sem mindig sikerül.

És természetesen azonnal az „árulóra” kerül a megfelelő bélyeg.

Nem vitás, hogy a válogatottságot elsősorban a tehetség, a rátermettség, a felkészültség alapján lehet kiérdemelni, miközben a nemzetiség elsősorban a lelki azonosulás szempontjából meghatározó. A külhoni magyarság közegében működő magyar tehetségkutató rendszer fókuszába kerülő legjobbakat ezzel együtt különleges odafigyelésben kellene részesíteni, azáltal az egész tevékenység hitelességét is növelni lehet. Azzal egyben a román válogatottsággal való édesgetést is ki lehetne egyensúlyozni, több fiatal szembesült már ugyanis azzal, hogy az első, a futball-állampolgárság kérdését jelentős mértékben befolyásoló válogatottság után süllyesztőbe kerül a játékos, és így egy általa hozott, de azzal mégsem vádolható döntés áldozatává válik.

Miközben az anyaországi tehetséggondozóknak elemi és elsődleges érdekük hangsúlyozni saját merítésű értékeik érdekeit, kár lenne szem elől téveszteni, hogy a külhoni magyar tehetségek olyan kincseshányát jelentenek, amilyennel talán egyetlen európai ország sem rendelkezik. Általuk nem idegenlégiósokkal gazdagodna a magyar sport – annál is inkább, hogy túlnyomó többségük magyar állampolgársággal is rendelkezik –, hanem a magyar színek képviselőit értékelik és súlyát zsigerileg érzékelő sportemberekkel. Olyanokkal, akiknek álmaiban soha nem annak az országnak a himnuszát játsszák, ahová születtek, hanem a Himnusz.

A tehetségkutató és -gondozás infrastrukturális és szakmai hátterének biztosítása mellett ez a nehezen megfogalmazható, és legalább annyira nehezen megvalósítható támogatás is meghatározó szerepet játszhat a magyar sport emberállományának szélesítésében, minőségi javításában.

1.11. HÁROM MAGYARBÓL EGY NEM MAGYARORSZÁGON SZÜLETIK

SZÖLLŐSI GYÖRGY

Nemzeti Sport, Főszerkesztő, Sportújságíró

A magyar sport számára világraszóló eredményeket elérni képes sportolók és edzők egy része a mai Magyarország határain kívül terem, és ha jobban odafigyelnénk, jobban összekötnénk a szálakat, jobban megszerveznénk a tehetségkutatókat, az információáramlást, akkor még sokkal-sokkal nagyobb lehetőség rejlene ebben.

2010 óta Magyarország kiemelten odafigyel a külhoni magyar közösségekre, létesítményekre, utánpótlásnevelő sportműhelyekre. Ha vannak ott olyan tehetséges fiatalok, akik magyar címeres mezről álmodnak, méltóak és alkalmasak is rá, akkor legyen meg az intézményesített rendje annak, hogy tudjunk róluk és megadhassuk nekik a megfelelő lehetőséget.

Nagyon sok problémánk Trianon környékéről fakad. Itt nem csak gazdasági, demográfiai, politikai, történelmi, egyéb következményekről beszélhetünk. Ez egy hatalmas trauma volt a magyar sportéletben is, hiszen éppen akkor néhány évtizede volt kibontakozóban a világon elsők között egy nagyon magas színvonalú sportkultúra, a valamikori Osztrák-Magyar Monarchia területén. Miután a korabeli nagyvárosok és a polgáriasodott városokhoz kötődő első nagy sportegyesületek - Budapest kivételével - mind az új határokon kívülre szorultak, sok esetben a szomszédos országok sportkultúráját gazdagították.

Hosszú az elszakított területekről áttelepülő azon sportolók listája, akik aztán magyar színekben sikereket értek el. A rendszerváltás után volt megfigyelhető egy többnyire

spontán folyamat, ami mögött semmilyen intézményes törekvés nem volt, ami támogatta volna, hogy ezek a fiúk bekerüljenek a magyar futball vérkeringésébe, és akár magyar válogatottak is lehessenek.

Érdeemes a nemzetközi példákat is tanulmányoznunk, hiszen a történelem viharai miatt számos olyan nemzet van, amelynek tagjai másutt élnek nagy létszámban. Például a törökök külön irodákat működtetnek Németországban, hogy hazacsábítsák az ott felnövekvő, de török identitású labdarúgókat.

Szerintem nekünk is, előbb-utóbb komoly intézményrendszert kell működtetnünk, hiszen minden harmadik magyar külföldön él, külföldön születik. Gondolhatnánk azt, hogy ennek az aránynak kellene tükröződnie az egyes válogatott keretekben, a szakmai stábok összetételében, de például a tokiói olimpia magyar küldöttségben a 176 sportolóból hét volt olyan, aki nem magyar állampolgárként született, és mindössze kettő, aki a Kárpátmedencéből, klasszikus külhoni magyar területről származott. A Labdarúgó Európabajnokságon 2021-ben szereplő magyar válogatott esetében a 26 tagú keretből 3-4 játékos volt magyar gyökerű külhoni labdarúgó.

Szerintem vannak olyan sportágak, például az Egyesült Államokban vagy Kanadában igen népszerű női futball, rögbi, amerikai futball, ahol kimondottan támaszkodhatunk a magyar gyökerű, a világban szétszóródott magyarokra. Kis Anti barátom, a Rögbszövetség elnöke mesélte, hogy 5-6 olyan fiatal van a csapatában, akinek a nagyapája mind 56-os menekült.

A nemzeti kultúrához, az anyanyelv használathoz való jog részének tekinthető, hogy a magyar közösségek tagjai a közös sportolás, a szurkolás, a magyar nyelvű edzések, a közösen átélt sportsikerek révén is megélhessék a magyarságukat. A legfontosabb az, hogy a sportnak a határokon átvivő, nemzetegyesítésre gyakorolt hatását, és azon belül is a helyi közösségek nemzeti öntudatának megerősítését és az életminőségének a javítását is magyarként célozzák. Aki egyszer is átélte a dunaszerdahelyi meccs hangulatot, a Székely himnusz vagy a „Nélküled” c. dal eléneklését bármelyik sepsi vagy a székelyudvarhelyi kézilabdameccs után, az tudja, hogy milyen ereje van ennek.

Sportjogászaink és a sportdiplomataink számára külön kihívás a nemzetközi szövetségekben az élethez igazítani/igazíthatni a jelenlegi, sokszor abszurd szabályokat, melyek

szankcionálni próbálják a kiskorú játékosok nemzetközi átigazolását. Ugyanakkor azt a valóságban létező jelenséget, hogy más országok területén nagyszámú, őshonos magyar kisebbség él, egész egyszerűen nem veszik figyelembe a nemzetközi szabályozások. Ez szerintem kimondottan nagy probléma, amelynek a megoldásáért a médiának, a sportdiplomáciának, a sportkormányzatnak harcolnia kell.

A diplomáciában hosszú távon, akár gazdasági szempontból is fontos tevékenység lehet az, hogy a követségeken, a külképviseleteken, a főkonzulátusokon olyan kulturdiplomata, sportdiplomata dolgozzanak, akik odafigyelnek az adott területen felbukkanó magyar hátterű sportolókra, felveszik velük a kapcsolatot, tudatosítják bennünk, hogy számon tartják őket.

A Magyar Sportújságírók Szövetsége próbál ebben a szemléletváltásban példát mutatni. Van egy Nagy Béla programunk, amelyik sportkönyvek, honlapok, kiállítások, konferenciák, emléktáblák támogatásával próbálják a közös sporttörténelmünket megmenteni, átörökíteni az új nemzedékeknek. Ebben a programban kimondottan előnyt élveznek azok a pályázatok, amelyek külhoni magyar sportsikereket dolgoznak föl, külhoni magyar sporthősöknek állítanak emléket. Nagyon fontos, hogy ezt a munkát támogattunk.

Ehhez hasonló szellemiség húzódik meg a háttérben, amikor az Év Sportolója Gálán is kimondottan nagy gondot fordítunk arra, hogy a magyarként bárhol a világon, bármilyen nemzet színeiben nagy sikereket elérő magyar gyökerű sportolókat is bevonjuk ebbe a körbe, hogy ők is teljes jogú családtagnak érezhessék magukat. Vendégünk volt például az igen tisztelt Károlyi Béla és felesége, Los Angeles legsikeresebb sportolója, Szabó Kati, és a tízszeres paralimpiai bajnok, felvidéki, szlovák színeken versenyző vak síző, Farkas Henrietta és Szeles Mónika is.

A Kőrösi-Csoma Ösztöndíj és a Kárpát-medencében a Petőfi Ösztöndíj révén magyar fiatalok keresik fel a külhoni magyar közösségeket, hogy a szolgálatukba álljanak néptáncantitással, hétvégi iskola vezetésével, sportcsapatok szervezésével. A Nemzeti Sport felmérése szerint a Nemzeti Sport online felületeire érkező látogatóknak több, mint a 10 %-a a mai Magyarország határain kívülről érkezik, akik még mindig inkább azt követik szívesebben figyelemmel, hogy mit játszott a Fradi, a Diósgyőr, mert ők is a magyar sporthoz tartozónak érzik magukat.

A Magyarok Világbátéka egy olyan, leginkább az Izraeli Maka-bi Világbátékhoz hasonló kezdeményezés, ami már nagyon közel állt a megvalósításhoz három évvel ezelőtt, mielőtt a COVID világjárvány beütött volna. Természetesen ennek sem elsősorban az elit sportról vagy a versenysportról kell szólnia, hanem nagy kulturális fesztivál lehetne, amikor például a dél-amerikai magyar család ügyesen pingpongozó gyereke adott esetben a családdal együtt eltölthetne néhány hetet Magyarországon.

Érdemes a Rákóczi Szövetségről kimondottan azt szolgálja, hogy a magyar gyerekek eljussanak a külhoni közösségekhez, személyes kapcsolatok alakuljanak ki és ezt a sportban is érdemes minél inkább fejleszteni.

A magyar sport megújulása során az iskolai sport a kulcs az igazi, hosszútávú sikerekhez. Ezt értem az általános-, a középiskolára és az egyetemekre is. Gondoljunk bele, hogy ott van a leginkább biztosítva az, hogy magyar nyelvi oktatási iskolába járjanak a gyerekek, tehát ott lehet leginkább a magyar sporttal is megfertőzni őket. Az egyetemeken pedig a szellemileg és fizikailag egyaránt a legjobb állapotban

lévő, teljesítőkéességük csúcán lévő fiatalok gyűlnek össze. Nem véletlen, hogy a legsikeresebben működő sportipar és sportüzlet az Egyesült Államokban közvetlenül az egyetemi utánpótlásra épül. Ez megint egy olyan terület, ahol még bőven van tennivaló és nagyon nagy tartalékok vannak, hiszen az egyetemi sportélet lehetne igazából az aranyfedezete hosszú távon a magyar sportnak. Köszönöm szépen!

1.12. EGYETEM, MISSZIÓ, INNOVÁCIÓ

PROF. DR. GYÖRÖK GYÖRGY

Óbudai Egyetem, dékán

Az Óbudai Egyetem az ország egyik legfiatalabb műszaki egyeteme, bár az alapító intézmények hagyománya több mint száz évre nyúlik vissza. Három budapesti műszaki főiskola, a Kandó, a Bánki és a Könnyűipari integrálásával 2000-ben jött létre a Budapesti Műszaki Főiskola. 2010-ben alapítottuk az Óbudai Egyetemet: immáron az egyetemi zászló alatt öt kar jelenlétével. Az Óbudai Egyetemet jelenleg hét kar alkotja, köztük az Alba Regia Műszaki Kar.

2021 újabb fontos dátum intézményünk életében, a Szenátus új működési modell mellett tette le a voksát, a szenátorok egyhangú határozata értelmében alapítványi fenntartású egyetemenként folytatjuk a munkát. Az egyetem stratégiája világos: magas szintű, versenyképes műszaki képzés, életre szóló tudás, fenntartható környezetet támogató technológiák fejlesztése, a digitalizáció bevezetése és a digitális

átállítás támogatása. Egyetemünk központja Budapesten található de önálló kara van Székesfehérvárott, az Alba Regia Műszaki Kar. Jelentőségteljes az egyetem aktuális fejlesztése, ami a tudományos és innovációs parkokat jelenti, amelyek Székesfehérváron, Kaposváron és Zsámbékon jönnek létre.

Az egyetem stratégiája az oktatott diszciplínákat illetően meglehetősen széles: légiipar, kreatívipar, mesterséges intelligencia, kiberbiztonság, hadiipar, egészségügyi informatika, kreatívépítészet, robotika, zöld energia, hidrogéntechnológia és környezetvédelem. Az egyetem piramismodellje esetünkben is a legszélesebb alapokat a BSc gyakorlatorientált képzése jelenti, amelynek természetes folyamánya a mesterképzés, illetve ráépülő PhD-oktatás. Az egyetemnek jelenleg négy doktori iskolája van.

Határon túli misszió

Az Óbudai Egyetem – előd intézményeit is ideértve – több mint negyedszázada rendez nemzetközi konferenciákat határon túli magyar területeken (Szabadka, Temesvár, Kassa, Kolozsvár), többnyire éves gyakorisággal. Ezek a tudományos események az IEEE által jegyzett nivós nemzetközi konferenciák, amelyek a Kárpát-medencei magyarság műszaki oktatásának, kutatásának hagyományos találkozóhelyeivé váltak.

A határon túli magyarság iránti elköteleződés hívta életre a Kárpát-medencei Online Oktatási Centrumot, a K-MOOC-ot, melybe számos magyarországi és határon túli egyetem kapcsolódott be 2014-es létrehozása óta. Ezen egyetemek olyan online kurzusokat hirdetnek meg, amelyek egyetemek számára kreditértékkel bíró tantárgyakat jelentenek. Ezek a képzések többnyire magyar nyelvűek, de nem kizárólagosan. Az Óbudai Egyetemnek kihelyezett képzései vannak Székelyudvarhelyen, együttműködési megállapodásaink vannak a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemmel, a Partiumi Keresztény Egyetemmel, a Selye János Egyetemmel, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával, a Szabadkai Műszaki Szakfőiskolával, a Temesvári Bolyai Szakkollégiummal, valamint a Kárpát-medencei Tehetségkutató Alapítvánnyal. 2023-ban 33. alkalommal rendezzük meg a Kandó Kálmán Nyári Egyetemet határon túli magyar mérnökhallgatók számára. Legfrissebb egyetemi határon túli kezdeményezésünk a Diaszpóra-program, amelynek révén olyan magyarsághoz köthető kiváló oktatókat hív meg és fogad be az egyetem, akik jó hírünket hozzák vizik a nagyvilágban, és segítik oktatói, kutatói munkánkat.

A sport az Óbudai Egyetemen

Az egyetem vezetése számára komoly és fontos kihívás 12 000 hallgató természetes és egyre növekvő sportigényét kiszolgálni, a lehetőségeket megteremteni. Sikerességünket jelzi, hogy minden évben részt veszünk A Kárpát-medencei Egyetemek Kupáján, több sportágban nevezünk az egyetemi országos bajnokságokon, sportnapokat szervezünk, a Római-parton vizes és kerékpáros mozgásformákat népszerűsítünk, rendszeres házi bajnokságokat indítunk, street ball, futás, teremlabdarúgás, asztalitenisz és vegyes röplabda sportágakban. Csapatportágak körének bővítése aktuális, így a floorball-lal, a női röplabdával, a kosárlabdával és a vízilabdával kívánjuk bővíteni az eddigi repertoárt.

Éltsportolói programban kedvezményes tanulmányi rendet biztosítunk, illetve az egyetemen rendszeresen díjmentes sportolási lehetőséggel élhetnek munkavállalóink.

Egyik legújabb tervezett képzésünk, a sportközgazdaságtan a sport, az ipar, az innováció és a közgazdaságtan határterületét kívánja kézzel fogható, pragmatikus, a nemzetgazdaság számára hasznosítható tudást adó képzéssé fejleszteni.

Az Óbudai Egyetem három tudományos és innovációs parkja közül az egyik Székesfehérváron, az Alba Regia Műszaki Kar keretei között valósul meg. Kormányzati támogatással olyan létesítményt kívánunk létrehozni, amely az eddigi egyetemi adottságokat kiterjeszti, és ahol az ipar számára alap-, illetve alkalmazott kutatásokat tud az egyetem biztosítani. Nemcsak új technológiai, labor- és szolgáltatóépületeket hozunk létre, hanem olyan kutatóközpontokat, amelyek az eddigi ipari felmérés folyamányaként relevánsak a régió és a város ipara számára.

Az Alba Regia Műszaki Kar ipari kapcsolatrendszere országos összehasonlításban is egyedülálló, évekkel ezelőtt megkezdtük a duális képzést, amelyben ma már hallgatóink egyötöde vesz részt. A duális képzés nemcsak egyfajta ipari attitűdöt ad a végzett mérnököknek, de sok esetben munkahelyet is biztosíthat számukra hosszú távon. Az egyetem az ipari partnerekkel szinte napi gyakoriságú kapcsolatrendszert működtet, amely hallatlanul fontos ahhoz, hogy az oktatásunk validált legyen az ipar szereplői által. Egyrészt egyetemi emberek rálátnak az ipari igényekre, másrészt a képzéseinket transzparenssé tesszük, és az ipar szereplőitől visszacsatolást kérhetünk arra vonatkozóan, hogy a képzésünk mennyire naprakész. Mindezt erősíti a tavaly létrehozott harmadik ipari tanszékünk, amely a Kyndryl, a Videoton, illetve a Harman vállalatnál működik kiválóan. Folyamatos az olyan rendezvények szervezése, részint az ipari tanszékes cégek bevonásával, amely a STEM-szemléletet erősíti közép- és általános iskolás diákok körében, országos vetélkedőket rendeztünk, és ezt hosszú távon kívánjuk működtetni.

Az egyetemi ars poetica szerint vállaljuk a kutatás-fejlesztési szolgáltatásokat az ipar számára. Számatlan ilyen példánk közül a legutóbbi sikertörténetünk az ipari robotika, amelyet a képzés részévé tettünk, és mérnöki intézeti háttérrel is kialakítottunk.

Sporttudomány és -innováció a felsőoktatásban.

A tehetségek azonosítása – határok nélkül

Szakmai Konferencia

2. PROGRAM

Időpont: 2023. március 8.

Helyszín: Lónyay-Hatvani Villa, 1015 Budapest, Csónak u. 1

- 09.00-10.00 Regisztráció
- 10.00-10.20 Megnyitó
Prof. Dr. Náráy-Szabó Gábor (Kárpát-medencei Tehetségkutató Alapítvány, Kuratórium Elnök)
Dr. Pallós Nikoletta (Batthyány Lajos Alapítvány, Főigazgató)
- 10.20-10.35 Köszöntő. Plenáris előadás
Dr. habil. Rátgéber László (Kosárlabda Specifikus Módszertani Központ, Igazgató, Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem, Pécsi Tudományegyetem - ETK, Egyetemi Docens, Tanszékvezető) – **Edzéstudomány helye a sporttudományban – sportpályák, sportlétesítmények, mint laboratóriumok**
- 10.35-10.55 Plenáris előadás
Dr. Latorcai Csaba (Parlamentari Államtitkár, Területfejlesztési Miniszterhelyettes) – **Sport és területfejlesztés?**
- 10.55-11.25 Plenáris előadás
Dr. Schmidt Ádám (Honvédelmi Minisztérium, Sportért Felelős Államtitkár), **Dr. Sáfár Sándor** (Sportakadémiák, Sportiskolák, Kiemelt Sportegyesületek és Egyetemi Sport Igazgatóság, Igazgató) – **Tehetséggondozás az új magyar sportirányításban**
- 11.25-11.45 Plenáris előadás
Dr. Hankó Balázs (Innovációért és Felsőoktatásért Felelős Államtitkár) – **A mozgás gyógyszer**
- 11.45-12.15 Plenáris előadás
Prof. Dr. Sterbenz Tamás (Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem, Rektor) – **Hol vannak a magyar sport határai?**
- 12.15-13.30 Ebédszünet
- 13.30-14.00 Plenáris előadás
Dr. Tonk Márton (Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Rektor) – **Tehetséggondozás a Kárpát-medencében, intézmények, programok, sport**
- 14.00-14.30 Plenáris előadás
Dr. Markó Bálint (Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Rektorhelyettes) – **Testnevelői képzés magyarul Kolozsváron: hagyomány és modernitás**
- 14.30-15.00 Plenáris előadás
Prof. Dr. Ács Pongrác (Pécsi Tudományegyetem, Egészségtudományi Kar, Dékán) – **Egészség és sporttudomány fúziója – Innovatív ökoszisztéma a felsőoktatásban**
- 15.00-15.30 Plenáris előadás
Csinta Samu (Közíró) – **Külhoni magyar tehetségek ellenszélben**
- 15.30-16.00 Kávészünet
- 16.00-16.30 Plenáris előadás
Szöllősi György (Nemzeti Sport főszerkesztője, Sportújságíró) – **Három magyarból egy nem Magyarországon születik – mit jelent mindez a sportban?**
- 16.30-17.00 Plenáris előadás
Prof. Dr. Györök György (Óbudai Egyetem, Dékán) – **Egyetem, misszió, innováció**

Kosárlabda Specifikus
Módszertani Központ

3. KOSÁRLABDA SPECIFIKUS MÓDSZERTANI KÖZPONT

A Magyar Kormány döntése értelmében, a kosárlabda sportágban a Módszertani Központ szerepét a Rátgéber kosárlabda Akadémia tölti be, amely 2021. január 1-jén kezdte meg működését. A Módszertani Központ elsődleges célja a tehetséggondozás, a sportolói elitképzés és a nevelés a lehető legmagasabb szakmai színvonalon valósuljon meg. Ennek érdekében a hazai sportakadémiáknak és a Magyar Kosárlabdázók Országos Szövetségének konstruktívan együtt kell működnie.

„Az utánpótlás-nevelésben a képzési struktúrát olyan mederbe kell terelni, ami megfelel a 21. század követelményeinek. E cél eléréséhez szükséges az együttgondolkodás, a közös irány és út kijelölése, amely lehetővé teszi a színvonal és a minőség emelését. Ehhez szürkeállományra van szükség, amit a sportakadémiák képviselnek!

A Módszertani Központ vezetésével olyan értékbázist kell kialakítani, olyan irányvonalakat kell meghatározni, amelyek a teljes utánpótlás-nevelést jó irányba viszik.”

Dr. Sáfár Sándor

Sportakadémiák, Sportiskolák, Kiemelt Sportegyesületek és Egyetemi Sport Igazgatóság, Igazgató

„Mindannyiunknak együtt kell dolgoznunk; segítenünk kell egymást, mert függünk egymástól. De nem csak a kosárlabdasporthoz belül kell együttműködésre törekednünk, hanem nyitottnak kell lennünk a szorosabb kapcsolatra a kézilabdával és a labdarúgás módszertani központokkal is.

A mi feladatunk az, hogy a szellemi teljesítményből terméket készítsünk. Minden erőforrás rendelkezésünkre áll ahhoz, hogy a felhalmozott elméleti tudást átültessük a gyakorlatba: nem elég felzárkózni a többi sportnemzethez, hanem új utakat, új irányokat kell megmutatnunk.”

Dr. Habil. Rátgéber László

A Módszertani Központ számos célt és feladatot tűzött ki maga elé. A fő célkitűzések között szerepel: a sportágfejlesztés tudományos hátterének biztosítása, sportakadémiai érdekképviselet, kiemelt partnerség és konstruktív együttműködés kialakítása a sportakadémiák és a felsőoktatási

intézmények (Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem, Debreceni Egyetem, Pécsi Tudományegyetem), sportszervezetek, a Magyar Kosárlabda Szövetség és szakmai bizottságok között.

A kosárlabda színvonal emelése érdekében kiemelt feladataink közé tartozik sporttudományi kutatások lebonyolítása, sportszakmai anyagok minőségének biztosítása, ellenőrzése, eredmények szervezése és visszacsatolása, vagyis szellemi termékből produktum létrehozása.

4. ÖSSZEFOGLALÓ

Rátgéber László: „Most már csakis az emberi tényezők múlik a magyar sport sikeressége!”

A Kosárlabda Specifikus Módszertani Központ (KSMK) a Kárpát-medencei Tehetségkutató Alapítvánnyal karöltve színvonalas sportszakmai konferenciát rendezett a budai Várnegyedben, a Batthyány Lajos Alapítvány székhelyét adó impozáns Lónyay-Hatvani Villában. A „Sporttudomány és -innováció a felsőoktatásban. A tehetségek azonosítása – határok nélkül” címet viselő egész napos eseményen egymást követték az értékes előadások.

A konferencia megnyitóján prof. dr. Náray-Szabó Gábor, a Kárpát-medencei Tehetségkutató Alapítvány kuratóriumának elnöke úgy fogalmazott, a fiatalokban sokszor nincs elegendő motiváció, „nincs meg bennük, hogy na, majd most megmutatjuk”. A sportolók azonban rendszerint motiváltak, hiszen mindenki olimpiai- vagy világbajnok akar lenni.

Az első előadó, a KSMK igazgatója, dr. habil. Rátgéber László szerint a magyar sportban szenzációs dolgok történtek és történnek. Az infrastrukturális fejlesztések, az anyagi támogatás miatt a fél, sőt, az egész világ irigykedve néz ránk, magyarokra. A létesítmények és a pénzügyi dolgok már adóttak, most ki kell alakítani egy olyan know-how-t, amellyel még magasabb szintre lehet emelni a hazai sportot.

– Most már csakis az emberi tényezők múlik a sport sikeressége, nincs miért sírni! – szögezte le Rátgéber László.
– Mindenkinek el kell magyarázni, hogy a felépült létesítmények nem a kényelmet szolgálják, hanem a kemény munka telephelyei! Nagy változásokon ment át a sport, manapság a vezetőedző nem sima edző, hanem az edzéstechológiák menedzsere, az öltözők pedig laboratóriumok. Jelenleg szétszórt gyémántok vagyunk, amelyeket össze kell kapcsolni, hogy olimpiai köröket alkossanak.

Rátgéber a külföldön működő High Performance Centerekben látja a jövőt, vagyis olyan központok létrehozásában, ahol a csúcsteljesítményt valódi csapatmunka segítségével hozzák ki magukból az élsportolók, egyben a gyakorlati tapasztalaton keresztül tanulhatók, az adott ország

társadalmi helyzetében hogyan érhető el mindez. Olyan műhelyt hozna létre, amely hidat teremt a felsőoktatás és az élsport között, sportszakmai és sportolói eredmények tekintetében egyaránt, és összefogná, fejlesztené a tehetségeket.

Dr. Latorcai Csaba területfejlesztési miniszterhelyettes elmondta, Magyarország fejlődéséhez, a nemzet versenyképességének növeléséhez miként tud hozzájárulni a sport. A következő előadó, dr. Schmidt Ádám sportért felelős államtitkár olyan képpel indította előadását, amelyen két bányász volt látható: a hasonlat szerint csiszolatlan gyémántok, vagyis tehetségek után kutatnak.

„Amikor az ember egy nagy bajnokot lát, világraszóló eseményekkel találkozik, ahol kiváló sportolók érnek a csúcra, olyankor ezek a versenyzők vannak a középpontban, ők a főszereplők. Pedig áll mögöttük egy sportirányítási rendszer, egy támogatási program” – hívta fel a figyelmet a háttér munkára.

Épp ezért az eddigi rendszer átszervezése utáni új szakmai program a sportolói ösztöndíjak mellett a szakemberek ösztönzésére, anyagi és szakmai elismerésének javítására is hangsúlyt fektet. A kiemelt edzőprogram mellett többet szán az állami sportvezetés az utánpótlásedzők javadalmazására, valamint létrehozta egy teljesen új támogatási kategóriát a nevelőedzőknek.

„Erre szükség van, hiszen az általuk vezetett foglalkozásokon sok minden eldől. Az ő feladatuk, hogy megszólítsák a gyerekeket, olyan irányba tereljék őket, amely a sportágban a legmagasabb szintre juttathatja a tehetségeket”.

A folytatásban dr. Sáfár Sándor, a Nemzeti Sportügynökség utánpótlásért felelős projektigazgatója képet adott az általában elismert sportakadémiák rendszeréről, valamint az ehhez kapcsolódó gyakorlati ellenőrzésről, dr. Hankó Balázs innovációért és felsőoktatásért felelős államtitkár pedig a felsőoktatás átalakításáról beszélt, továbbá kiemelte, hogy a világ 28 ezer egyetemét számba véve 11 magyar intézmény is benne van a legjobb 5 százalékban!

Sporttudomány és -innováció a felsőoktatásban A tehetségek azonosítása – határok nélkül, 2023. március 8.

A Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem rektora, prof. dr. Sterbenz Tamás a „Hol vannak a magyar sport határai?” címmel megtartott előadásában hangsúlyozta, örömteli, hogy a finanszírozás a jelenlegi nehéz helyzetben sem csökkent, sőt, nőtt! Hozzátette, nagyon fontos határvonalnak tartja 2010-et, amikor a kormány kijelentette, hogy a sportot a stratégiai ágazatok közé sorolja.

A konferencia délutáni részében előbb dr. Tonk Márton, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem rektora, majd dr. Markó Bálint, a Babes-Bolyai Tudományegyetem rektorhelyettese mutatta be saját intézményét, beszélt az egyetemi tehetséggondozásról, a regionális sportfejlesztésekről, lehetőségeikről. „Egészség és sporttudomány fúziója – Innovatív ökosztisztéma a felsőoktatásban” címmel tartott előadást prof. dr. Ács Pongrác, a Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar dékánja, aki több statisztikai adattal is érzékeltette, milyen jótékony hatásai vannak annak, ha a magyar népesség fizikailag aktív, egészségesebb életmódot él.

A „Külhoni magyar tehetségek ellenszélben” címmel tartott előadást Csinta Samu erdélyi újságíró, a Nemzeti Sport állandó publicistája. Felhívta a figyelmet a külhoni magyar gyerekek különleges lelkeségére, továbbá arra, hogy az erdélyi fiatalok számára a sportkarrier legfelső célkitűzése az, hogy a magyar válogatottban szerepeljen!

„Ők arról álmodnak, hogy egyszer nekik játsszák a Magyar Himnuszt! Az erdélyi magyarság arccal Budapestnek él.”

Hozzátette, nagy probléma, hogy a határon túli, magyarokkal foglalkozó akadémiák nem minden esetben vannak megfelelően a magyarországi élsport látóterében, így előfordulhat, hogy például az erdélyi tehetségek a román válogatottba kapnak előbb meghívót, ahol utána akár kispadra is kerülhetnek, mert ez sokszor csak arra szolgál, hogy a versenyző, a játékos ne jöjjön Magyarországra.

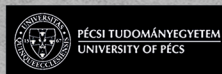
A Nemzeti Sport főszerkesztője, Szöllősi György ehhez a gondolathoz kapcsolódva elmondta, jobban oda kell figyelni a külhoni sportműhelyekben végzett munkára.

„Ha vannak olyan tehetséges fiatalok, akik magyar címeres mezről álmodnak és méltók is rá, adjuk meg nekik a lehetőséget!” – mondta, hozzátéve, jó lenne, ha minden ilyen tehetségről idejekorán tudomást szereznének a szövetségek, a klubok, épp ezért üdvözlendő lenne, ha a

külképviselőket, konzulátusokon sportdiplomáták is dolgoznának, akik felkeresik és számon tartják az esetleg felbukkanó tehetségeket.

Szöllősi hozzátette, hogy bár minden harmadik magyar külföldön születik, ez az arány nem tükröződik a különböző világversenyeken induló magyar küldöttségek összetételében. A tokiói olimpián 176 tagú magyar küldöttségben például mindössze hét ilyen sportoló volt, ebből is csak kettő volt olyan, aki klasszikus Kárpát-medencei területen született, a 2021-es labdarúgó-Eb-n magyar válogatott keretében pedig Nikolics Nemanja és Holender Filip képviselte a külhoni magyarságot.

A konferenciát prof. dr. Györök György, az Óbudai Egyetem dékánjának „Egyetem, misszió, innováció” címmel megtartott előadása zárta, amelyen bemutatta az egyetemi zászlót 2010-ben felhúzó intézményt, annak lehetőségeit, a hét kart, továbbá a kutatóközpontot. Elmondta, határon túli missziója is van az Óbudai Egyetemnek, amely kihelyezett képzéseket működtet például Székelyudvarhelyen, valamint olyan Diaszpóra Programot indított, amelynek segítségével igyekeznek visszacsábítani a külföldön élő magyar származású professzorokat.

HONVÉDELMI
MINISZTERIUM

Kiadja a:

**Pécsi Tudományegyetem
Egészségtudományi Kara**

**Kosárlabda Specifikus
Módszertani Központ**